

Zdenka Petek

Usoda ali čudežno naključje?

■ Dogodek, ki ga bom opisala, je res nenavaden, da ne rečem čudežen. Še sedaj, ko se spomnim nanj, kar ne morem verjeti, kaj sem doživela.

Bilo je leta 2008. V tistih časih je v Kopru obstajala galerija in trgovina s slikarskim materialom bratov Sever. Bila sem pogosta obiskovalka njihove trgovine v bližini hotela Triglav, saj sem njihove izdelke uporabljala pri svojem ljubiteljskem konjičku, slikarstvu.

S slikarstvom sem se začela ukvarjati leta 1993, ko sva se s prijateljico odločili vpisati na likovni tečaj v Izoli. Nekaj let smo bile udeleženske tečajnice, a ker smo se dobro razumele, smo leta 1997 ustanovile Likovno društvo TUBA, ki deluje še danes. V tistem času sem bila kar devet let tudi članica Likovnega društva Solinar iz Pirana.

Kakšno vlogo ima trgovina pri mojem dogodku?

Nekega dne mi je pri obisku trgovine lastnik podaril bilten oz. katalog mednarodne umetniške šole v Papianu v Italiji, v pokrajini Umbriji. Imenovala se je Art Farm Gaia, »poetičen in idiličen kraj, v katerem se vsakdo najde v razmišljanjih o sebi ter zajame s polnimi rokami vse, kar narava ponuja preko svetlobe, barv, vonjav in okusov«. Napisano je bilo še, da je šola nastala za zadostitev željam

umetnikov in ustvarjalcev s celega sveta in da obiskovalcem tečajev vseh umetniških zvrsti znanje posredujejo prvovrstni mednarodni strokovnjaki in mentorji.

Ko sem listala po katalogu, sem si rekla: »Joj, kako bi bila srečna, če bi se kdaj tudi jaz udeležila takega tečaja!«

Niti v sanjah si nisem predstavljala, da bo kdaj moja želja uslišana. Kako se je to zgodilo?

Likovno društvo Solinar iz Pirana je vsako leto organiziralo enotedenske slikarske kolonije po Sloveniji. Obiskovali smo razne kraje, ustvarjali in ob tem spoznavali, kako lepa je naša dežela! Leta 2007 pa nas je društvo obvestilo, da gremo v kolonijo v Italijo, natančneje v Umbrijo. Najbrž so nam povedali ime kraja, vendar se mi takrat to ni zdelo pomembno. Ko smo pripotovali do končnega cilja in sestopili z avtobusa, sem obstala odprti ust. Pred menoj je bil prizor s slike iz kataloga in na vhodu je pisalo Art Farm Gaia ...

Nagovor bratu za 90. rojstni dan

■ Dragi slavljenec!

Ali veš, da v naši najožji družini med moškimi ni nihče dočakal take visoke starosti, kot si jo zdaj ti? Vsaj jaz nisem nikogar poznala; najdlje je živel *nono Kralov* (mamin oče), dočakal je 88 let.

V vseh minulih letih je bilo veliko lepih in tudi manj lepih dogodkov, ki so zaznamovali tvoje in naše življenje. Odkar se zavedam, sem bila vedno zelo ponosna na svojega lepega in postavnega brata. Ko sem pred kratkim to povedala najini nečakinji Ani, je izstrelila kot iz topa: »Lep je še danes!«

Bil si zelo dober in iskan mizar. Ker sem bila najmlajša v družini, sem bila deklica za vse. Večkrat sem ti prinesla malico, ki jo je pripravila mama, v tovarno pohištva STIL v današnji Šalari, kjer si bil zaposlen. Imel si, kot so rekli, bolj občutljiv želodec in najina skrbna mati je poskrbela, da nisi zaužil neprimerne hrane. Seveda do tovarne nisem šla z avtobusom, avtomobilom ali kolesom, ampak peš!

Doma pa si imel manjšo delavnico, v kateri sem ti včasih pomagala tudi kaj pridržati. Tako si nekoč po klancu Cankarjeve ceste domov peljal voziček z deskami in jaz sem ti ga pomagala potiskati. Nenadoma si ugotovil, da zelo težko vlečeš. Pogledal si nazaj in kaj si videl? Zdenka je hodila za vozičkom kot bi bila na sprehodu! Zakaj? Šla sva mimo športnega igrišča, kjer so fantje igrali košarko,

in bila bi katastrofa, če bi me videli, kako potiskam voziček!

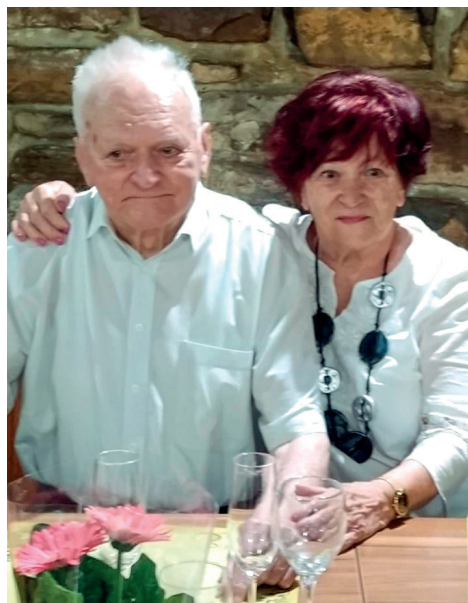
To je le nekaj dogodkov, ki se jih spomnim. Še veliko jih je, ki pa bodo žal šli v pozabo.

Danes je prav poseben dan, dragi brat! Vsi tukaj zbrani ti želimo, da bi se imel lepo! Za naprej pa le glej, da boš pazil nase in zdravo živel, da se spet srečamo na prihodnjem praznovanju.

Vse najboljše!

Tvoja sestra Zdenka

Zdenka Petek z bratom. V mladosti in potem.

Jože Petek

Srečanje z maršalom Titom

■ Rodil sem se 16. marca 1943 v Ribnici na Dolenjskem, mami Vesni Pernič in očetu Jožetu Petku. Spoznala sta se v Mariboru, kjer je bil oče zaposlen kot gradbeni tehnik, mama (rojena v Borštu pri Trstu) pa je bila ena izmed številnih pregnanih Primorcev. Ko je pričela vojna, sta skupaj s staro mamo prišla v Ribnico, se tam poročila in dočakala moje rojstvo. Ponosen sem, da je bila pri tem prisotna zdravnica dr. Franja Bojc, ki je v tistem obdobju imela svojo ordinacijo v Ribnici, kasneje pa je bila poznana kot požrtvovalna zdravnica partizanske bolnišnice Franja v Novakih pri Cerknem.

Naša družinska sreča pa je trajala samo šest mesecev. Oče Jože se je v jeseni leta 1943 pridružil partizanom, ki so se takrat zadrževali v Ribniški dolini, midva z mamo pa sva ostala sama.

■

Lansko leto je izšla knjiga Maline Schmidt Snój, hčerke Marte Paulin - Brine, baletke in plesalke, v času druge svetovne vojne članice kulturniške skupine 14. divizije, v kateri je bil tudi moj oče. V tej knjigi spominov z naslovom Samo en ples se ga partizanka Brina spominja tako: »V dneh po kapitulaciji Italije se je 12. septembra 1943 diviziji priključil tudi mladi fotograf Jože Petek, doma iz Ribnice, kjer je pustil ženo Vesno in sinka. Kot udeleženec

[illegible]

A black and white photograph of a young man in a military uniform, smiling. He is wearing a garrison cap and a jacket with a belt. Other soldiers in uniform are visible in the background.

»Petkove fotografije postajajo vse bolj pretresljiv umetniški dokument, vse bolj postajajo izpoved tankočutnega in pristno doživljajočega umetnika. /.../ Danes se čudimo nenavadni izrazni moči teh posnetkov, ki delujejo na nas neposredno in močno, bolj kot bi to mogla napisana beseda. In res – samo čudimo se lahko, kako je očitno namerno iskal

Najbolj znana slika Jožeta Petka

se mu kaj zgodi, poskrbi za ženo in sinka. Škrabar je obljubo držal, v svoje roke je poleg pomoči članom naše družine vzel tudi usodo očetovega ustvarjalnega opusa.

Po mamini poroki smo šli živeti v takratni vzhodni Berlin, kamor je bil očim Stane Škrabar poslan kot jugoslovanski tiskovni ataše. V Berlinu smo ostali približno do leta 1949, ko so očima poklicali v Beograd. Tam sem začel obiskovati osnovno šolo. Potem ko je očim izstopil iz vojaške službe, smo se preselili v Ljubljano, kjer sem šolo nadaljeval v tretjem razredu.

Ves čas od osvoboditve naprej, se je Stane Škrabar zelo trudil pri iskanju negativov in fotografij mojega očeta, iskal jih je tudi v tujini. Ko je imel dovolj zbranega gradiva, je poskrbel za izdajo albuma fotografij pohoda 14. divizije po Sloveniji in zahodni Hrvaški. Zaslužen je tudi za vse, do sedaj štiri izdaje tega albuma.

Jaz pa ohranjam v sebi spomin na moje prvo srečanje z maršalom Titom. V septembru leta 1954 je bil na Ostrožnem pri Celju miting, kamor so prišli vsi vodilni politiki takratne države, prišel je seveda tudi predsednik Josip Broz Tito. Mene kot otroka padlega borca in partizanskega fotoreporterja so izbrali, da mu podelim v usnje vezan album s fotografijami, ki jih je med vojno naredil moj oče.

Nagovor mi je napisal očim Stane, jaz pa sem si ga zapomnil do današnjih dni:

»Ponosen in presrečen sem, da vam v imenu otrok padlih borcev izročim album mojega očeta, ki je padel kot borec 14. divizije. Obljubljam vam, da se na nas lahko zanesete, kot ste se na naše očete v borbi proti okupatorju.«

Ta dogodek se mi je vtisnil globoko v spomin. Mama mi je kasneje povedala, da si po tem srečanju cel teden nisem pustil umiti lica, kamor me je Tito poljubil.

Mladi Jože Petek iz oči v oči z maršalom

